

Тема. Хто? Що? Урок-подорож до чарівного лісу, уроки навчання грамоти 1 клас, післябукварний період

Мета: вчити учнів розрізняти слова, що означають предмети; формувати вміння ставити запитання до слів, що означають назви конкретних предметів та істот; закріплювати вміння виконувати звуко-буквений аналіз слів, відновлювати деформоване речення, працювати з анаграмами; повторити складову будову слів, постановку наголосу; учити складати речення за поданою схемою, відгадувати загадки, розгадувати кросворди; повторити правопис словникового слова; розширювати словниковий запас першокласників; розвивати мовлення учнів, вміння аналізувати, доводити, працювати в парах, колективно, самостійно; виховувати любов до природи; охайність, уважність, спостережливість; культуру мовлення.

Обладнання: потяг, вагончики, на яких є кишеньки, картки із завданнями, малюнки із зображенням тварин, птахів, рослин, квітів, їжака, білочки, грибочки із завданнями, квітки із завданнями для роботи в парах, самостійної роботи; зошит.

Хід уроку

I. Організаційний момент

— Сьогодні у нас не звичайний урок, а урок-подорож до чарівного лісу.

II. Повідомлення теми і завдань уроку

Лунає аудіозапис оголошення.

— Увага! Увага! З першої колії відправляється потяг за маршрутом гімназія чарівний ліс — гімназія. Усім пасажирам зайняти свої місця! По дорозі ми зустрінемося зі словами, що відповідають на запитання хто? що?, навчимося їх відрізняти від інших слів української мови.

III. Актуалізація опорних знань учнів

Нас потяг швиденько до лісу домчить,

Але, що ж це сталося, де ділись вагони?

Бешкетник який їх з коліс познімав?

Хто ж нам допоможе? Поставить їх зможе

Усіх по порядку за паровозом.

— Запишіть спочатку однокладові слова, потім — двоскладові, трискладові і чотирьохскладові. Поставте наголос.

На вагончиках написані слова, колеса розміщені на іншій частині дошки. Боровик, лисичка, маслюк, підберезник, мухомор, груздь, печериця.

— На яке запитання відповідають всі записані слова? (Що?)

— Як їх можна назвати одним словом? (Гриби)

— Який гриб серед названих є отруйним? (Мухомор)

IV. Основна частина

— Молодці, ви швидко впорались із завданням. Ми зібрали наш потяг. Але він не звичайний, а чарівний. І поїдуть на ньому лише ті, хто красиво і охайно виконає завдання каліграфічної хвилини.

1. Каліграфічна хвилинка

1) Письмо букв ї, ж, к, а.

- 2) з поданих букв скласти і записати слово. (їжак)
- 3) Подумайте, як можна назвати їжака ласкаво? (їжачок)
- 4) Як називають дитину їжака? (їжаченя)
- 5) Як називають його маму? (їжачиха)
- 6) За поданою схемою складіть і запишіть речення зі словом їжак.

_____.

— Молодці, наш потяг може вирушати в дорогу. Щоб ми їхали швидко і не зустрічали ніяких перешкод, нам потрібно згадати правила.

2. Повторення теоретичного матеріалу

- З чого складається наше мовлення? (Із речень)
- З чого складаються речення? (Зі слів)
- Чи можуть слова нічого не значити? (Ні, кожне слово щось означає.)

V. Повідомлення теми та завдань уроку

— Сьогодні ми повторимо слова, що відповідають на питання хто? що? і дізнаємося, що ж вони можуть означати.

Ось ми і вирушили у мандрівку. Перша наша зупинка — на лісовій галявині. Та щоб дорога була цікавішою, провідник вагона нам приготував завдання.

1. Робота з картинками

- Роздивіться картинки і дайте відповіді на запитання.
- Хто це? (Білочка, лисичка, зайчик, вовк, ведмідь)
- Що означають ці слова? (Назви лісових тварин. Це живі істоти.)
- Хто це? (Дятел, синичка, шпак, зозуля, сова)
- Що означають ці слова? (Назви птахів. Це — істоти.)
- Що це? (Конвалія, тюльпан, ромашка, фіалка, кульбабка)
- Що означають ці слова? (Назви квітів)
- Що це? (Дерево, трава, пеньок, гриб, квітка, сонце, річка)
- Що означають ці слова? (Назви інших різних предметів. Це неістоти.)

Висновок. Слова, що означають назви тварин, птахів, людей — живих істот — відповідають на питання хто?

Слова, що означають назви інших предметів, відповідають на питання що?

Всі слова, що відповідають на питання хто? що?, означають назви предметів.

— Молодці, ви впоралися з теоретичним матеріалом, а тим часом наш потяг під'їхав до чарівного лісу.

У цьому лісі все незвичайне: дерева, рослини, кущі і тварини. Всі вони дружать з граматиною. Ось погляньте, у кожному гніздечку, на кожному листочку, квіточці є завдання, які ми повинні виконати. А спостерігати за нашою роботою будуть лісові звірі — мешканці чарівного лісу. Вони також приготували для нас цікаві вправи.

Щоб дізнатися, хто першим запропонує своє завдання, відгадайте загадку.

- Котиться клубочок,
Зовсім без ниточок.
Замість ниточок
Триста голочок. (Їжачок)

— Отже, завдання їжака.

2. Робота зі словниковим словом

Їжак — невеличка тваринка, тіло якої вкрите твердими колючками. Під час небезпеки згортається в колючий клубочок.

- Їжак їжака голками не зляка. (Прислів'я)
— Виконайте звуко-буквений аналіз слова їжак.
— Прочитайте вірш. Випишіть словникові слова. Підкресліть букви, правопис яких необхідно запам'ятати.

Їжак сказав своїй сім'ї:
«Ви знаєте моє ім'я чи ні?»
Відповіли їжачиха й їжаченята,
Що знають ім'я чоловіка і тата.

3. Вибіркове списування

— Прочитайте. Випишіть слова, що відповідають на питання хто? що?
Їжачок-хитрячок
Із голок та шпичок
Пошив собі піджачок.
А у тому піджачку
Він гуляє по садку.
Натикає на голки
Груші, яблука, сливки.
І до себе на обід
Він скликає цілий рід.

— Молодці! Гарно виконали завдання їжачка!

4. Робота з картками

— А зараз подивіться на цю дику яблуньку. (Малюнок яблуньки.) З неї вітер зірвав яблучка і розкидав по галявині. Нам треба всі яблучка зібрати у два кошики: у перший — зі словами, що відповідають на питання хто?, а у другий — на питання що?
Єнот, кріт, суниця, лисиця, ожина, калина, ведмідь, чорниця.
— Ми зібрали повний кошик яблук! Давайте пригостимо ними наших друзів-звірів.

Фізкультхвилинка

5. Завдання від Білочки

1) Із поданих слів складіть і запишіть речення. Підкресліть однією рисою слова, що відповідають на питання:

I варіант — хто?,
II варіант — що?.

- Які слова відповідають на питання хто? (Миколка, Оленка, білочка)
 - Назви яких предметів вони означають? (Живих)
 - Які слова відповідають на питання що? (Дупла, сосни)
 - Назви яких предметів вони означають? (Неживих)
 - Ой, білочка стрибнула на гілочку і ненароком розсипала всі грибочки. Давайте допоможемо рудохвостій позбирати гриби. Але, будьте уважні, отруйні грибочки на гілочку не чіпляйте.
- 2) Запишіть слова, що позначають назви їстівних грибів, у яких кількість букв співпадає з кількістю звуків.

- От всі грибочки знову на гілочці! Білочка вам дуже вдячна.
- На яке запитання відповідають слова, що ми записали? (Що?)
- Що вони означають? (Назви грибів, назви неживих предметів)

6. Робота над темою уроку

— На лісовій галявині багато різних квітів. Давайте зберемо букетик польових квітів для матусі.

На квітках написані номери вправ з підручника.

1) Робота в парах

На квітках кульбабки — «робота в парах».

Варіант 1: записати слова за зразком, що відповідають на питання хто?

Варіант 2: записати слова за зразком, що відповідають на питання що?

— Які слова відповідають на питання хто? (Назви істот, тобто живих організмів.)

— Які слова відповідають на питання що? (Назви неживих предметів, тобто неістот.)

VI. Підсумок уроку

— Наш потяг чекає на своїх пасажирів. Давайте швиденько займемо свої місця у вагончиках. І поки будемо їхати додому, ще раз повернемося до

вивченого на уроці.

— З якими словами ми зустрічалися? (Назвами предметів)

— На які питання вони відповідають? (Хто? що?)

— Чи сподобалась вам подорож?

— Я зичу вам успіхів і якомога більше цікавих мандрівок.